

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ അരൺധകാണഡേ

॥ ദ്വിതീയഃ സർഗഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമാസമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

|| ദ്വിതീയഃ സർഗഃ ||

വനേ ശ്രീരാമാദിൻ പ്രതി വിരാധസ്യാക്രമണം

കൃതാതിഥ്യേദ്വിമ രാമസ്തു
സുര്യസ്യാദയനം പ്രതി |
ആമന്തര്യ സ മൂനീൻ സർവാൻ
വനമേവാൻവഗാഹത ||3.2.1 ||

നാനാമൃഗഗണാകീർണ -
മൃക്ഷശാർദൂലസേവിതം |
ധ്വസ്സവൃക്ഷലതാഗുൽമം
ദുർദർശസലിലാശയം ||3.2.2 ||

നിഷ്കുജമാനശകുനിം
ത്വയിൽലികാഗണനാദിതം |
ലക്ഷ്മണാനുചരോ രാമോ
വനമധ്യം ദദർശ ഹ ||3.2.3 ||

സീതയാ സഹ കാകുത്സ്ഥ -
സ്തന്മിൻ ഘോരമൃഗായുതേ |
ദദർശ ഗിരിശൃംഗാദം
പുരുഷാദം മഹാസ്വനം ||3.2.4 ||

ഗഭീരാക്ഷം മഹാവക്ത്രം
 വികടം വികടോദരം |
 ബീദത്സം വിഷമം ദീർഘം
 വികൃതം ഘോരദർശനം ||3.2.5 ||

വസാനം ചർമ വൈയാഘ്രം
 വസാർദ്രം രുധിരോക്ഷിതം |
 ത്രാസനം സർവഭൂതാനാം
 വ്യാദിതാസ്യമിവാന്തകം ||3.2.6 ||

ത്രീൻ സിംഹാംശ്ചതുരോ വ്യാഘ്രാൻ
 ദ്വൗ വ്യക്തൗ പുഷ്താൻ ദശ |
 സവിഷാണം വസാദിഗ്ധം
 ഗജസ്യ ച ശിരോ മഹത് ||3.2.7 ||

അവസജ്യായസേ ശൂലേ
 വിനദന്തം മഹാസ്വനം |
 സ രാമം ലക്ഷ്മണം ചൈവ
 സീതാം ദൃഷ്ട്വാ ച മൈമിലീം ||3.2.8 ||

അഭ്യധാവത് സുസക്രൂദ്ധഃ
 പ്രജഃ കാല ഇവാന്തകഃ |
 സ കൃത്യാ ദൈരവം നാദം
 ചാലയന്നിവ മേദിനീം ||3.2.9 ||

അങ്കേനാദായ വൈദേഹീ -
 മപക്രമ്യ തദാബ്രവിത് |
 യുവാം ജടാചീരധരൗ
 സദാർയൗ ക്ഷീണജീവിതൗ ||3.2.10 ||

പ്രവിഷ്ഠ ഭണ്ഡകാരൺയം
 ശരചാപാസിപാണിനൗ |
 കഥം താപസയോർവാം ച
 വാസഃ പ്രമദയാ സഹ ||3.2.11 ||

അധർമചാരിണൗ പാപൗ
 കൗ യുവാം മുനിഭൂഷകൗ |
 അഹം വനമിദം ദുർഗം
 വിരാധോ നാമ രാക്ഷസഃ ||3.2.12 ||

ചരാമി സായുധോ നിത്യ -
 മുഷിമാംസാനി ഭക്ഷയൻ |
 ഇയം നാരി വരാഭോഹാ
 മമ ഭാർയാ ഭവിഷ്യതി ||3.2.13 ||

യുവയോഃ പാപയോശ്ചാഹം
 പാസ്യാമി രുധിരം മുധേ |
 തസ്യൈവം ബ്രൂവതോ ദുഷ്ടം
 വിരാധസ്യ ദുരാത്മനഃ ||3.2.14 ||

ശ്രുത്യാ സഗർവിതം വാക്യം
 സംഭ്രാന്താ ജനകാത്മജാ |
 സീതാ പ്രവേപിതോഭ്യഗാത്
 പ്രവാതേ കദലീ യഥാ ||3.2.15 ||

താം ദൃഷ്ട്വാ രാഘവഃ സീതാം
 വിരാധാങ്കഗതാം ശുഭാം |
 അബ്രവീൽലക്ഷ്മണം വാക്യം
 മുഖേന പരിശുഷ്യതാ ||3.2.16 ||

പശ്യ സൗമ്യ നരേന്ദ്രസ്യ
 ജനകസ്യാത്മസംഭവാം |
 മമ ഭാർയാം ശുഭാചാരാം
 വിരാധാങ്കേ പ്രവേശിതാം ||3.2.17 ||

അത്യന്തസുഖസംവൃദ്ധാം
 രാജപുത്രീം യശസ്വിനീം |
 യദഭിപ്രേതമസ്താസു
 പ്രിയം വരവൃതം ച യത് ||3.2.18 ||

കൈകേയ്യാസ്തു സുസംവൃത്തം
 ക്ഷിപ്രമദ്യൈവ ലക്ഷ്മണ |
 യാ ന തുഷ്യതി രാജ്യേന
 പുത്രാർഥേ ദീർഘദർശിനീ ||3.2.19 ||

യയാഹം സർവഭൂതാനാം
 പ്രിയഃ പ്രസ്ഥാപിതോ വനം |
 അദ്യേദാനീം സകാമാ സാ
 യാ മാതാ മധ്യമാ മമ ||3.2.20 ||

പരസ്തർശാത് തു വൈദേഹ്യാ
 ന ദുഃഖതരമസ്തി മേ |
 പിതൂർവിനാശാത് സൗമിത്രേ
 സ്വരാജ്യഹരണാത് തഥാ ||3.2.21 ||

ഇതി ബ്രൂവതി കാകുത്സ്ഥേ
 ബാഷ്പശോകപരിപ്ലുതഃ |
 അബ്രവീൽലക്ഷ്മണഃ ക്രുദ്ധോ
 രുദ്ധോ നാഗ ഇവ ശ്വസൻ ||3.2.22 ||

അനാഥ ഇവ ഭൂതാനാം
 നാഥസ്ത്വം വാസവോപമഃ |
 മയാ പ്രേഷ്യേണ കാകുസ്ഥ
 കിമർഥം പരിതപ്യസേ || 3.2.23 ||

ശരേണ നിഹതസ്യാദ്യ
 മയാ ക്രുദ്ധേന രക്ഷസഃ |
 വിരാധസ്യ ഗതാസോർഹി
 മഹീ പാസ്യതി ശോണിതം || 3.2.24 ||

രാജ്യകാമേ മമ ക്രോധോ
 ഭരതേ യോ ബഭൂവ ഹ |
 തം വിരാധേ വിമോക്ഷ്യാമി
 വജ്രീ വജ്രമിവാചലേ || 3.2.25 ||

മമ ഭൂജബലവേഗവേഗിതഃ
 പതതു ശരോന്യ മഹാൻ മഹോരസി |
 വ്യപനയതു തനോശ്ച ജീവിതം
 പതതു തതശ്ച മഹീം വിഘൂർണിതഃ || 3.2.26 ||

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
 അരൺധകാണ്ടേ ദ്വിതീയഃ സർഗഃ ||